

Asia: VN/16752/2022

Hallituksen esitysluonnos hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (yliopistosairaalisä ja siirtymätasauksen muutokset)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Etelä-Savon hyvinvointialueen lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi hallituksen esitykseen hyvinvointialueiden rahoituslain muuttamisesta (yliopistosairaalisä).

Etelä-Savon hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua luonnosta ja esittää kommentit alla.

LAUSUNTO

1. Etelä-Savon hyvinvointialue ehdottaa yliopistosairaalisän käyttöönottoa toteutusmallilla, jossa lisä rahoitetaan hyvinvointialueiden olemassa olevan rahoituksen ulkopuolelta.
2. Hyvinvointialueiden aloittava rahoitus vuodelle 2023 on lähtökohtaisesti riittämätön. Näin ollen hallituksen esitykseen sisältyvä ratkaisu rahoittaa yliopistosairaalisä olemassa olevaa rahoitusta uudelleen kohentamalla on lähtökohtaisesti mahdoton ja se ajaisi yliopistosairaalisän ulkopuolella olevat alueet entistä suurempiin taloudellisiin vaikeuksiin.
3. Yliopistosairaaloitten korkeammat kustannukset sisältyvät niitä tällä hetkellä ylläpitävien kuntien rahoitukseen ja näin ollen myös ylläpitävien hyvinvointialueiden käynnistyvän rahoituksen pohjaan. Yliopistosairaalisä on ehdotettu otettavaksi käyttöön 2024 lähtien, mitä on pidettävä siirtymätasaukseen nähden liian etupainotteisena ratkaisuna verrattuna tarvepohjaisen rahoituksen siirtymäaikaan.

4. Jos yliopistosairaalisä tulee käyttöön, yhteistyöalueen väestömäärää perustuva kohdentamistapa on esitetyistä vaihtoehdoista selkeästi paras, tarveperusteisin ja oikeudenmukaisin. Se estäisi yliopistosairaalisän epätasa-arvoisen jakautumisen yhteistyöalueiden välillä.

5. Yliopistosairaalisään nähden ensisijaisesti tulee rahoitusmallia korjata Etelä-Savon hyvinvointialueen aiemmissa lausunnoissa esittämien kohtien osalta:

- Rahoituksen määräytymistekijänä asukasperusteisuus tulee THL:n näkemyksen mukaisesti poistaa kokonaan tai sitä tulee merkittävästi pienentää. Kriteerin olemassaolo on vahingollinen väestöään menettäville hyvinvointialueille kuten Etelä-Savolle. Väestön määrän väheneminen ei vastaavasti pienennä palvelujärjestelmän kustannuksia sairastavuus ja ikärakenne huomioiden.

- Etelä-Savon hyvinvointialueelle tulee olosuhdetekijänä kohdentaa rahoitusta kahden sairaalan (Mikkeli ja Savonlinna) ylläpitämiseen, Savonlinnan sairaalan lainsäädännössä todetun erityisaseman turvaamiseen sekä uuden toimintamallin luomiseen. Tämä rahoitus tulee turvata vähintään määräaikaaisesti. Rahoitus voidaan toteuttaa irrottamalla summa rahoituksen kokonaisuudesta niille hyvinvointialueille (Etelä-Savo ja Lappi), joiden alueella toimii kaksi sairaanhoitopiiriä.

- Asukastiheyden ja saaristaisuuden määräytymistekijöiden osuutta kokonaisrahoituksessa tulee nostaa niin, että palveluiden todellinen saavutettavuus tulee huomioiduksi.

- Etelä-Savon hyvinvointialueella on erittäin merkittävä kausiasutus. Alueella on 50 000 vapaa-ajan asuntoa, joista 30 000:n omistus on Uudellamaalla. Kausiasutus aiheuttaa merkittävästi kustannuksia valmiuden ylläpitämisen muodossa ja se tulisi huomioida rahoituksen olosuhdetekijänä. Kausiasutuksen vaikutuksesta kustannuksiin tulee tehdä siirtymäkauden aikana erillinen selvitys.

- Rahoituksen perustuminen keskiarvoihin (perushinnat) koko valtakunnan tasolla on ongelma. Keskiarvoistaminen vääristää todellista rahoituksen tarvetta alueella. Laskelmissa tulee käyttää alueiden todellisia lukuja.

Hytönen Mari
Etelä-Savon hyvinvointialue